

Lausunto

15.8.2025

VN/30583/2023

VN/30583/2023-PLM-109

JAKELU

PLM; Puolustusministeriön lausunto luonnoksesta valtioneuvoston maaseutupoliittiseksi selonteoksi

Maa- ja metsätalousministeriö (MMM) on pyytänyt puolustusministeriön lausuntoa luonnoksesta maaseutupoliittisesta selonteosta. Selonteon valmistelu ([MMM012:00/2024](#)) perustuu pääministeri Petteri Orpon hallituksen ohjelmaan, ja se on tarkoitus antaa eduskunnalle loppuvuodesta 2025. Valmistelua ovat ohjanneet poikkihallinnollinen ohjausryhmä ja sihteeristö, joissa ovat edustettuina MMM:n lisäksi OKM, PLM, SM, STM, TEM, VM ja YM.

Suomen puolustus perustuu vahvaan kansalliseen puolustuskykyyn osana liittokunnan yhteistä pelotetta ja puolustusta sekä vahvaan maanpuolustustahtoon koko Suomen alueella. Maaseutualueiden rooli on keskeinen myös osana liittouman puolustuskykyä. Etenkin Itä- ja Pohjois-Suomen alueet ja niiden elinvoimaisuus korostuvat sotilaallisen maanpuolustuksen toimintaedellytysten tukemisessa.

Puolustusministeriö korostaa paikallispuolustuksen merkitystä harvaan asutulla maaseudulla sekä kykyä hyödyntää yhteiskunnan koko infrastruktuuria (energia, ruoka, vesi, väylästöt, kyberturva, palvelut) osana laaja-alaista varautumista. Maaseutualueet tarjoavat kriisitilanteissa keskeisiä resursseja, kuten:

- Alkutuotantoa, elintarvike- ja vesihuoltoa, jotka ovat huoltovarmuuden peruspilareita ja kriittisiä myös sotilaalliselle maanpuolustukselle
- Energiantuotantoa ja -jakelua, erityisesti hajautetun tuotannon muodossa, huomioiden kuitenkin sotilaallisen maanpuolustuksen toimintaedellytysten turvaaminen
- Ylläpidettyjä ja käyttökuntoisia väylästöjä sotilaallisen liikkuvuuden turvaamiseksi kaksoiskäyttöisyys huomioiden ja logistiikan vaihtoehtoisiksi reiteiksi. Alueille on ominaista paikallistuntemus ja väylien liikennöintivarmuuden turvaaminen, kaikkina vuodenaikoina, siihen sopivalla kalustolla
- Mahdollisuuksia sijoittaa ja ylläpitää alueilla puolustuksen kannalta kriittisiä toimintoja (esim. tilat, harjoitukset, linnoitteet, tietoliikenneyhteydet). Nykyaikainen maatalousinfrastruktuuri tarjoaa tiloilla jo nykyisellään Puolustusvoimien käyttöön soveltuvia tukeutumisen tiloja. Rakentamisinvestointien tukipolitiikassa on tärkeää tunnistaa tämä mahdollisuus.

Selonteossa esitetyt toimet väestön toimintakyvyn, osallisuuden ja palveluiden turvaamiseksi tukevat myös kansallista varautumista. Paikalliset viranomaiset, järjestöt ja asukkaat ovat keskeinen osa konnaisturvallisuutta. Puolustusministeriö pitää tärkeänä muun muassa, että kuntien ja alueiden

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Puolustusministeriö

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

Puhelin
Telefon
Telephone

Faksi
Fax
Fax

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

PL 31
00131 Helsinki

Eteläinen Makasiinikatu 8 0295 16001
Helsinki +358 295 16001

kirjaamo.plm@gov.fi
www.defmin.fi

varautumista kehitetään yhteistyössä viranomaisten kanssa ja, että paikallista osaamista, palveluita ja järjestötoimintaa hyödynnetään osana kokonaisturvallisuutta.

Vapaaehtoisen maanpuolustuksen toimijoille on ensiarvoisen tärkeää, että maaseutualueet ovat elinvoimaisia ja tukemiskykyisiä. Alueiden kattava tuntemus ja väestön osallistuminen tukevat myös puolustussuunnittelua. Maanpuolustusta tukevan muun vapaaehtoistoiminnan, kuten neljännen (4) sektorin, mahdollisuuksia on tärkeää tarkastella osana selonteon toimeenpanoa.

Mahdollisimman laajan, elinvoimaisen ja kehittyvän elinkeinotoiminnan ylläpitäminen kattavasti koko valtakunnan alueella parantaa eri viranomaisten tukeutumisedellytyksiä ja mahdollisuuksia täyttää tehtävänsä. Modernin kone- ja laitekannan turvaamisella on suora yhteys poikkeusolojen ottoajoneuvojen määrän riittävyyteen ja paikallisen muun tuen saatavuuteen.

Puolustusvoimien toimipisteissä esiintyy rekrytointihaasteita alueilla, joita ei koeta veto- ja pitovoimaisiksi. Puolustusvoimat pitää hyvänä suuntauksena yhteiskunnassa monipaikkaista asumista ja työskentelyä ja mahdollisuutta etätyöskentelyyn. Tällöin työntekijät voivat valita laaja-alaisemmin sopivimman asuinpaikan.

Puolustusministeriön näkemyksen mukaan selonteko on ajankohtainen ja tärkeä kokonaisuus, joka tunnistaa maaseutualueiden merkityksen paitsi alueellisen elinvoiman ja huoltovarmuuden myös kansallisen kokonaisturvallisuuden näkökulmasta. Ministeriö pitää tärkeänä, että maaseutupolitiikan suunnittelussa ja toimeenpanossa tehdään tiivistä yhteistyötä turvallisuusviranomaisten kanssa.

Jatkovalmistelussa ja toimeenpanossa on tärkeää tunnistaa kehittämisalueita poikkihallinnollisen varautumisen ja kokonaisturvallisuuden yhteensovittamisen sekä siviili- ja sotilasviranomaisten yhteistyön kehittämiseksi maaseutualueilla. Jatkovalmistelujen on tärkeää olla linjassa voimassa olevien puolustusta ja kokonaisturvallisuutta koskevien valtioneuvoston selonteiden tai ohjausasiakirjojen kanssa, esimerkkinä selonteossakin mainittu Yhteiskunnan turvallisuusstrategia. Lisäksi on tärkeää, että mahdolliset rahoituspäätökset tehdään osana julkisen talouden suunnitelmien ja talousarvioesitysten laatimista.

Ylijohtaja, kansliapäällikön sij.

Janne Kuusela

Yksikönjohtaja

Sanna Poutiainen

Liitteet

-

Jakelu

MMM Maa- ja metsätalousministeriö

Tiedoksi

PLM RO Resurssipoliittinen osasto
PLM HO Hallintopoliittinen osasto
PLM PO Puolustuspoliittinen osasto
PLM TK Turvallisuuskomitean sihteeristö
PLM Kansliapäällikkö
Pääesikunta

VN/30583/2023-PLM-109

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: